

## **ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ТОРГІВЛІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ**

Перехід України до змішаної економіки призвів до зміни розуміння місця і основної мети інноваційної політики на підприємстві. Ринкові умови господарювання створюють для більшості ринкових суб'єктів середовище високої конкуренції, яке вимагає від них здатності формувати конкурентні переваги. Конкурентні переваги досягаються завдяки впровадженню суттєво нових методів і засобів здійснення виробничої та комерційної діяльності.

Європейський вибір України й необхідність її інтеграції у високотехнологічне конкурентне середовище обумовили необхідність формування інноваційної моделі розвитку, у якій роль головного джерела довгострокового економічного зростання мають наукові розробки і їх технологічне використання. Проведений у США аналіз впливу трьох головних факторів – капіталу, робочої сили й науково-технічного прогресу показав, що внесок НТП в економічне зростання США досягає 70%.

Інноваційна модель розвитку прийнята в якості безальтернативної для економіки України, що дає можливість підвищити її конкурентоспроможність, гарантувати економічну безпеку й достатнє місце у світовій економіці. Реалізація інноваційної стратегії економічного росту вимагає прискореного розвитку високотехнологічних виробництв, здатність виробляти наукомістку продукцію, формувати експортний потенціал, підвищувати технологічний рівень підприємств завдяки прогресивним вітчизняним і світовим науково-технічним досягненням.

В умовах ринкових відносин роль технологічного розвитку зростає, тому що своєчасна зміна технологій відповідно до вимог ринку забезпечує конкурентоздатність фірми, її процвітання. Особливістю сучасного розвитку технологій є перехід до цілісних технологіко-економічних систем високої ефективності, що охоплює виробничий процес від першої до останньої операції й оснащеним прогресивними технічними засобами. Рівень технологій будь-якого виробництва впливає на його економічні показники, тому необхідно достатнє знання сучасних технологічних процесів.

Особливої актуальності сьогодні набуває питання впровадження інновацій у сфері торгівлі. Торговля – це одна з галузей народного господарства в якій за коштами, купівлі продажу товарів і

матеріального перерозподілу здійснюється доведення товарів від виробника до споживача. Так, наприклад, у роздрібній торгівлі важливим показником розвитку стає не тільки оборот, а ще наявність якісних торгових площ на тисячу жителів регіону, наявність сучасних форматів, сучасних методів і технологій обслуговування з урахуванням високого рівня конкуренції в сфері обігу, тому вона повинна бути одним з найбільших розробників, або хоча б споживачем інновацій.

Інновації в торгівлі – це нові або вдосконалені товари або послуги, впровадження яких дозволяє отримати економічний, соціальний та інші види ефекту. Часто інновації у цій сфері приходять із інших країн, які відкривають дилерські центри на вітчизняних просторах.

Актуальність запровадження інновацій торговельними підприємствами обумовлюється тенденціями, що проявляються в розвитку роздрібною торгівлі, в тому числі – мережевої.

Характерними ознаками розвитку внутрішньої торгівлі України є поширення проявів недобросовісної конкуренції, низький рівень розвитку економічної конкуренції та розбалансованість товарної пропозиції, посилення впливу імпортерів на формування товарної пропозиції, відсутність виваженої цінової політики, переважаність посередницькими структурами. Висока схильність населення до споживання в Україні поки що не відіграє необхідної ролі у стимулюванні економічного розвитку через повільну реакцію пропозиції на імпульси споживчого ринку.

Але існує ряд нововведень, що зробили революцію в торговельному бізнесі. Це штрих-код, кредитні карти, нові формати торговельних підприємств (супермаркети, гіпермаркети), нові форми здійснення торгівлі (електронна торгівля, торгівля по телефону, по каталогах і т. д.) та ін. Інновації в оптовій торгівлі в основному обумовлені тенденціями розвитку оптового ринку, такими як: глобалізація міжнародного бізнесу і ресурсні обмеження; висока швидкість матеріальних, фінансових і інформаційних потоків; великі обсяги операцій; асортимент товарів, що розширюється; складна, територіально розгалужена структура філій, складів і керуючих центрів; скорочення життєвих циклів товарів; прагнення роздрібно до зниження обсягів

Тому в умовах модернізації економіки особливу значимість набувають прогресивні технології, які повинні охоплювати всі сфери життєдіяльності людини від освіти до бізнесу.